

же взяти в лізинг нове майно, при цьому повернувши старе майно у вигляді авансового платежу [2].

Недостатня поінформованість українського суспільства у перевагах лізингової послуги поступово вирішується з допомогою створення і підтримання Інтернет-сайтів, що висвітлюють актуальні проблеми розвитку лізингових операцій в Україні, окреслюють їх переваги та недоліки, сильні та слабкі сторони, перспективи та перешкоди. Створення в Україні лізингових компаній з іноземним капіталом дозволяє використовувати вітчизняним економічним суб'єктам передові сучасні технології і багатий досвід надання та використання лізингових послуг.

Оновлення основних засобів у сільському господарстві, будівництві, промисловості, транспорті тощо та впровадження передових лізингових технологій у соціальній сфері створить потужний поштовх для розвитку вітчизняної економіки та підвищення добробуту населення.

Література

1. Банківські операції: підручник. — 3-тє видання, перероб. і доп. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза. — К.: КНЕУ, 2008. — 608 с.
2. <http://leasinginukraine.com> — Офіційний сайт Інформаційно-аналітичного порталу «Лізинг в Україні»

УДК 336.76

Ю. М. Коваленко, канд. екон. наук, доц., докторант
кафедри фінансових ринків та фінансових послуг,
Національний університет Державної
податкової служби України

ВЕНЧУРНИЙ ФОНД ЯК МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-СХЕМ

Поняття венчурного фонду в Україні відрізняється від загальноприйнятого — це специфічний інститут спільного інвестування (ІСІ), правила формування, існування та закриття якого вмонтовані в загальні правила діяльності ІСІ та компаній з управління активами (КУА).

Банки сьогодні не можуть виконувати функції з управління активами венчурних фондів. Так, згідно з визначенням, компанія з управління активами, яка може створювати та управляти пайовими інвестиційними фондами, — це господарське товариство,

яке здійснює професійну діяльність з управління активами інституту спільного інвестування на підставі ліцензії, що видається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку [1].

В Україні поєднання діяльності з управління активами з іншими видами професійної діяльності на ринку цінних паперів забороняється. Для вирішення цієї неузгодженості, з метою надання банкам права створювати та управляти пайовими інвестиційними фондами, Національний банк України у 2003 році вніс проект закону України «Про внесення змін до Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)». Однак банки вже навчилися обходити це обмеження, створюючи при собі КУА.

Перелік переваг та додаткових можливостей, які можуть використати учасники венчурного фонду у своїй господарській діяльності, є значним та вагомим, а саме:

- можливість концентрації корпоративних прав (контрольних пакетів акцій);

- можливість скуповування боргів, інвестування в нерухомість. Ця перевага набуває особливої актуальності у зв'язку з обмеженням способів інвестування в будівництво Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [2];

- використання механізмів ІСІ з метою підвищення ліквідності банків;

- відсутність оподаткування коштів спільного інвестування (у тому числі прибутків, отриманих від активів ІСІ). Так, не включаються до складу валового доходу кошти спільного інвестування, а саме кошти, залучені від інвесторів ІСІ, доходи від здійснення операцій з активами ІСІ та доходи, нараховані за активами ІСІ відповідно до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» [3];

- використання вексельних схем через механізм ІСІ;

- закритий механізм доступу до інформації, пов'язаної з діяльністю венчурного фонду;

- можливість здійснення кредитування за рахунок активів ІСІ (здешевлення кредитних ресурсів);

- інвестування за кордон.

Зазначені особливості венчурного фонду роблять із нього привабливий механізм реалізації бізнес-схем для банків, будівельних компаній тощо. Можливість його діяльності за допомогою поетапної схеми виглядає так:

1. Фізичні особи передають грошові кошти в довірче управління банку.

2. Банк акумулює кошти, отримані від фізичних осіб і придбаває за них інвестиційні сертифікати КУА, яка створила пайовий венчурний фонд.

3. КУА, яка створила фонд, спрямовує грошові кошти, отримані від продажу інвестиційних сертифікатів, забудовнику — особі, якій відведено земельну ділянку для будівництва об'єкта нерухомості і яка має намір забезпечити управління будівництвом.

4. Забудовник використовує грошові кошти, отримані від фонду, для будівництва об'єкта нерухомості.

5. На завершення будівництва об'єкта нерухомості забудовник використовує його для погашення своїх боргових зобов'язань перед фондом.

6. Фонд розпочинає процедуру ліквідації і використовує частки об'єкта нерухомості (або його вартості) для розрахунків за пред'явленими інвестиційними сертифікатами. Так, оскільки інвестиційні сертифікати були випущені на пред'явника, банк може передати їх фізичним особам, які уклали з ним договори про довірче управління У такий спосіб фізичні особи зможуть самостійно отримати належні їм частки активів фонду [4, с.720].

Суттєвою перевагою цієї схеми є можливість уникнення оподаткування, адже об'єктом оподаткування не є операції випуску (емісії), розміщення у будь-які форми управління та поставки за кошти цінних паперів, що випущені в обіг (емітовані) суб'єктами підприємницької діяльності. Можна констатувати, що в Україні поступово створюються передумови для відходу від незаконних схем ухилення від оподаткування доходів, у тому числі завдячуючи професійним учасникам ринку цінних паперів.

Література

1. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) [Електронний ресурс]. — Закон України від 15.03.01, № 2299-III. — Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2299-14>.

2. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. — Закон України від 12.07.01, № 2664-III. — Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2664-14>.

3. Про оподаткування прибутку підприємств [Електронний ресурс]. — Закон України від 28.12.94, № 334/94-ВР (зі змінами і доповненнями). — Режим доступу:

[http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=334 %2F94- %E2 %F0](http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=334%2F94-%E2%F0).

4. *Пересада А. А.* Фінансові інвестиції: Підручник. / А. А. Пересада, Ю. М. Коваленко. — К.: КНЕУ, 2006. — 728 с.